

BIULETYN KOWIEŃSKI

WILBI

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) ZAMKOWA 3—3.

Nr.

Wilno, dnia 29 kwietnia 1933 r.

852.

Treść numeru:

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

Dział. Str.

1. "Narodni Listy" o związku państw bałtyckich i orzeczeniu Konferencji Ambasadorów w sprawie wileńskiej. I. 1.

K r o n i k a .

2. Nowy poseł austriacki w Litwie.- " "
3. Nowy niemiecki attaché wojskowy w Kownie.- " "
4. 47-na rocznica amerykańskiego pisma "Vienybe".- " "

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

5. K.Marius o prawach i obowiązkach urzędników Litwinów i obcokrajowców.- III. "

K r o n i k a .

6. Litewski attaché prasowy w Berlinie.- " 2.
7. Komitet narodowców pow.kowieńskiego.- " "
8. Dymisja dyrektora zarządu poczt inż.Sruogi.- " "
9. "Lietuvos Aidas" o kompromisowym związku państw bałtyckich proponowanym przez dr.L.Bistrasą.- " "

x

x

x

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

"Narodni Listy" o związku państw bałtyckich i orzeczeniu Konferencji Ambasadorów w sprawie wileńskiej. "Liet.Aid." Nr.81 z IV.1933:

Praskie pismo "Narodni Listy" /z 5.IV/ zamieściło artykuł p.t."Związek państw bałtyckich", w którym omawia ustosunkowanie się Litwy względem związku bałtyckiego i Polski.

W związku z niebezpieczeństwem grożącym ze strony Niemiec, piszą "Narodni Listy", iż koncepcja utworzenia związku państw bałtyckich zwróciła powszechną uwagę. Lindhagen zainicjował związek 8-miu państw, jednak przewlekły konflikt polsko-litewski uniemożliwia dojdzie do skutku nawet związku trzech państw, mian.Litwy, Łotwy i Estonji. W związku z tem aktualną jest obecnie kwestja realizacji związku łotewsko-estońskiego, jako stadjum wstępnego.

Rząd litewski nie zgadza się z koncepcją dr.Bistrasa w sprawie związku bałtyckiego, gdyż uważa, że taktyka wyczekiwania stosowana nadal względem Polski więcej się Litwie opłaci. W wyniku tego Litwa, opierając się na zasadzie, że Polska, zagarniając przy pomocy siły orężnej Wilno, pogwałciła umowę suwalską, - Litwa odrzuca wszelkie wysuwane ze strony Polski propozycje pojednania. Poza małą komunikacją graniczną pomiędzy Polską a Litwą niema ani komunikacji kolejowej, ani też pocztowej czy telegraficznej.

Rozpowszechniane ostatnio przez oficjalne sfery polskie wiadomości, iż porozumienie polsko-litewskie jest kwestją najbliższych tygodni, nie odpowiadają prawdzie.

Omawiając międzynarodową sytuację obecnej Litwy "Narodni Listy" stwierdzają, iż sytuacja Litwy jest nieco odmienna od sytuacji reszty państw bałtyckich, w wyniku czego Litwa zmuszona jest w nieco odmienny sposób załatwiać swe sprawy.

W sporze polsko-litewskim zadecydowała nie sprawiedliwość lecz siła, tembardziej, że według zdania znawców prawa międzynarodowego, Konferencja Ambasadorów, która przyznała Polsce Wilno, nie była w tej sprawie czynnikiem kompetentnym.-

K r o n i k a .

Nowy poseł austriacki w Litwie .Prasa kowieńska /z 26.IV.1933/:Pisma podają, że w tych dniach przybędzie do Kowna nowomianowany poseł nadzwyczajny i minister pełnomocny dla Litwy Tauschitz.-

Nowy niemiecki attaché wojskowy w Kownie .Prasa kowieńska /z 25.IV.1933/: 23 kwietnia przybył do Kowna świeżowyznaczony niemiecki attaché wojskowy w Litwie pułk.Hartman. 24 kwietnia pułk.Hartman przedstawił się ministrowi Spraw Zagranicznych dr.Zauniusowi, ministrowi Obrony Kraju pułk.Giedrajtisowi, naczelnikowi Sztabu Generalnego gen.Kubilunasowi, gen.Gerułajtisowi oraz in.oficerom wyższych rang.-

47 - ma rocznica amerykańskiego pisma "Vienybe". "Liet.Aidas" /Nr.83.IV.1933/:W r.1886-tym w Brooklynie założone zostało pismo litewskie "Vienybe" /Jedność/, które w r.b. obchodzi 47-mą rocznicę swego istnienia. "Vienybe" wychodzi trzy razy tygodniowo. Jest to najstarsze pismo litewskie, które przetrwało trzy ostatnie generacje Litwinów amerykańskich.

W czasie odbytego ostatnio zebrania akcjonariuszy spółki wydającej to pismo, powzięto uchwałę rozszerzenia i wzmożenia działalności "Vienybe" w kierunku jednoczenia Litwinów amerykańskich.-

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

K. Marius o prawach i obowiązkach urzędników Litwinów i obcokrajowców. "Liet.Aid." Nr.81 z IV.1933 r. Art.K.Mariusza p.t."Nierówność obowiązków".Streszczenie:

Przy poruszaniu równości praw, wskazane były okoliczności, usprawiedliwiające czynienie w istniejących warunkach pewnych wyjątków z tej zasady. Każde prawo jednocześnie nakłada obowiązki, a w kulturalnym życiu Litwy obowiązki Litwinów są znacznie większe niż wszystkich innych. Obywatel Litwy - Żyd, Polak, Niemiec czy Rosjanin w dziedzinie kulturalnej posiada własne sprawy, nie będące sprawami narodu lub Państwa Litewskiego. Sprawami kultury litewskiej muszą się troszczyć sami Litwini.

O ile się wymaga, by w instytucjach państwowych pracowali wyłącznie urzędnicy - Litwini, w takim razie muszą oni przynosić krajowi znacznie więcej korzyści niż inni. A więc obowiązki urzędników Litwinów i nie Litwinów nie są jednakowe, gdyż w przeciwnym razie Litwin w niczem nie byłby lepszy od obcokrajowca. Bo jakaż będzie różnica pomiędzy urzędnikiem-Litwinem i obcokrajowcem, którzy jednakowo pracują, jednakowo kształcą swe dzieci w szkołach nielitewskich, prenumerują pisma nielitewskie i kupują książki nielitewskie.

Ciekawie przedstawia się kwestja prenumeraty prasy. Litwa posiada 27.000 urzędników. Czy jednak ogólny nakład prasy litewskiej dosięga tej liczby? Kierownicy instytucji państwowych usprawiedliwiają urzędników w ten sposób, iż czytają oni pisma prenumerowane przez biuro. Jest to jednak niewłaściwe rozwiązanie kwestji, gdyż gazety biurowe muszą być oddane do dyspozycji wyczekujących swej kolejki interesentów. Niewłaściwym też jest, by urzędnicy w czasie pracy zajmowali się czytaniem gazet, gdyż z pożytecznej tej rozrywki wolno korzystać tylko w wolnym czasie i za własne pieniądze.

Urzędnicy twierdzą, iż małe zarobki uniemożliwiają im prenumerowanie pism. Urzędnik jednak, który nie może wydać miesięcznie trzech litów na zaprenumerowanie pisma, wyraźnie nie pamięta o obowiązkach, jakie nakłada na niego pobieranie pensji.

Taki urzędnik uważa, iż obowiązki jego równe są obowiązkom wszystkich innych obywateli nie-Litwinów, a więc zasługuje na to, by i prawa jego zostały zrównane z prawami wszystkich innych.-

K r o n i k a .

L i t e w s k i a t t a c h é p r a s o w y w B e r l i n i e .
Prasa kowieńska /z26.IV.1933/:W tych dniach dziennikarz Kaupas został przydzielony do sekcji prasowej poselstwa litewskiego w Berlinie.-

K o m i t e t n a r o d o w c ó w p o w . k o w i e ŋ s k i e g o .
Prasa kowieńska /z 26.IV.1933/:Nowoobрани komitet związku narodowców pow.kowieńskiego podzielił się funkcjami, jak następuje: prezes - J.Mikolunas, wiceprezes - J.Czyburas, administrator - A.Dižba, skarbnik - J.Staszenis oraz członkowie:A.Požela, A.Žeromskis i J.Łapinskis.

D y m i s j a d y r e k t o r a z a r z á d u p o c z t i n ų .
S r u o g i .Prasa kowieńska /z 26.IV.1933/:Dyrektor zarządu poczt inż.A.Sruoga wręczył ministrowi Komunikacji prośbę o dymisję. Inż. Sruoga będzie pełnił swe obowiązki aż do czasu wyznaczenia nowego dyrektora.-

"L i e t . A i d a s" o k o m p r o m i s o w y m z w . p a ŋ s t w b a ł t y c k i c h p r o p o n o w a n y m p r z e z d r . L . B i s t r a s a .
"Liet.Aid."/Nr.81.IV.1933/:Dr.L.Bistras na łamach "Rytasa" /7.IV/ występuje w obronie koncepcji kompromisowego związku państw bałtyckich bez Wilna. Dr.Bistras jest zdania, iż kwestję wileńską można będzie wnieść do związku bałtyckiego przez tylne drzwi...i pisze:

"Wzmocniwszy swe wpływy przy pomocy związku bałtyckiego niechybnie przybliżyłaby się Litwa do Wilna więcej niż w obecnej sytuacji. O ileby jednak w związku tym począł przejawiać się wpływ obcego państwa, mamy wolną drogę do wyciągnięcia odpowiednich konsekwencji".

In.słowy chadecja zapatruje się na zw.bałtycki, jak np. na należenie do t-stwa trzeźwości, gdzie człowiek w każdej chwili może się upić i wystąpić.Jakaż jednak byłaby korzyść z takiego związku? O ile Łotyszom czy Estończykom nie podoba się wprowadzenie kwestji wileńskiej przez"tylne drzwi", w takim razie wystąpią oni ze związku i Litwa zostanie samana gruzach. Litwa pragnie związku lecz związku trwałego, stałego i silnego.

